

• Участь міжнародних експертів у доборі до ВРП та ВККС, що сприяє прозорості певних етапів кадрових процедур.

Ці зміни не стали системними, але слугують позитивними сигналами для продовження трансформацій.

Європейський Союз, Рада Європи, Венеційська комісія та інші партнери України послідовно вимагають забезпечення незалежності судової влади, прозорого добору кадрів та знищення політичного контролю над судами. Реформа судової системи є ключовою умовою інтеграції України до ЄС та отримання фінансової підтримки.

Проте, затримки з реалізацією реформ часто викликають критику міжнародних партнерів, а інституційна слабкість органів суддівського врядування посилює кризу довіри.

Щоб подолати розрив між деклараціями і реальністю, необхідно:

✓ забезпечити незалежність Вищої ради правосуддя та відновити роботу ВККС з участю міжнародних експертів;

✓ завершити очищення судової системи через відкриту й об'єктивну атестацію суддів;

✓ забезпечити реальну відповідальність суддів за порушення присяги або корупцію;

✓ підвищити рівень оплати праці та захисту доброчесних суддів;

✓ розвивати цифрові сервіси судочинства та спростити доступ громадян до судів.

Судова реформа в Україні поки що значною мірою залишається між декларацією і реальністю. Її результативність залежить не лише від законодавчих змін, а від політичної волі, активності громадянського суспільства, підтримки міжнародних партнерів та внутрішньої професійної відповідальності суддівського корпусу. Тільки системна, послідовна та відкрита реформа здатна забезпечити те, що є основою правової держави — незалежний, чесний та справедливий суд.

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПСИХОЛОГА У БЕЗПЕЧНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Леся Лебедик,

д. пед. н., професор,

професор кафедри мистецтвознавства та позашкільної освіти,

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Актуальність теми розвитку особистості майбутнього психолога у безпечному освітньому просторі викликана тим, що становлення майбутнього психолога як особистості та професіонала нерозривно пов'язане з якістю освітнього середовища, у якому відбувається його підготовка. В умовах соціальної нестабільності, війни, постійних викликів та психологічних загроз особливого значення набуває створення безпечного освітнього простору, що сприяє збереженню психічного здоров'я, розвитку професійної ідентичності, емоційного інтелекту, саморефлексії та етичної відповідальності майбутніх психологів. Актуальність означеної теми сприяє переведенню її останнім часом до поля зору науковців, що вже висвітлювалося у наших попередніх працях [1–7] та роботах В. Стрельнікова [8–10].

Мета дослідження: проаналізувати можливості розвитку особистості студентів спеціальності «Психологія» у безпечному освітньому середовищі та визначити основні умови, принципи й педагогічні інструменти, що цьому сприяють.

Виклад основного матеріалу дослідження розпочнемо з розгляду змісту поняття «безпечний освітній простір». Ним є комплекс соціально-психологічних, організаційних та педагогічних умов, які гарантують студенту психологічний комфорт, прийняття, підтримку, вільне вираження думок, захищеність від насильства та дискримінації. У контексті підготовки психологів цей простір стає полем для формування емпатії, комунікативної чутливості, професійної етики та відповідальності.

У ході дослідження виявлені основні умови безпечного освітнього простору для майбутніх психологів: 1) психологічна підтримка – наявність кваліфікованої служби психоемоційної підтримки у ЗВО, розвиток культури самодопомоги та звернення по допомогу; 2) партнерські взаємини у студентсько-викладацькому середовищі – демократичний стиль взаємодії, взаємна повага, підтримка, участь студентів в ухваленні рішень, залучення до проєктної діяльності; 3) використання інтерактивних методик навчання – групові дискусії, рефлексивні кола, психодраматичні техніки, елементи арттерапії та тренінгові технології сприяють відкритості та довірі в групі; 4) дотримання принципів недискримінації, гендерної рівності та інклюзії – майбутні психологи мають розуміти й приймати різноманітність, навчатись у толерантному та плюралістичному середовищі; 5) цифрова безпека та етика – уміння забезпечити етичну поведінку в онлайн-комунікації, запобігання кібербулінгу, конфіденційність у роботі з інформацією.

До особистісних проявів студента-психолога в безпечному середовищі відносимо: формування позитивної Я-концепції та впевненості у власних силах; розвиток критичного мислення, навичок саморегуляції, емпатії; усвідомлення себе як майбутнього професіонала з високим рівнем етичної відповідальності; готовність до відкритого діалогу, прийняття зворотного зв'язку, конструктивного вирішення конфліктів.

Інноваційними педагогічними інструментами у дослідженні були: метод кейс-стаді – аналіз етичних дилем і кризових ситуацій у діяльності психолога; портфоліо студента – як інструмент особистісного та професійного зростання; методики саморефлексії – щоденник спостережень, есе, опитувальники зворотного зв'язку; освітні проєкти на тему безпеки, ментального здоров'я, стресостійкості.

Висновки. Безпечне освітнє середовище є передумовою цілісного розвитку майбутнього психолога як професійно зрілої, емоційно стабільної та морально відповідальної особистості. Його створення потребує комплексних дій від адміністрації ЗВО, викладачів, тьюторів, а також активної участі самих студентів – майбутніх психологів.

Список використаних джерел:

1. Лебедик Л. В. Забезпечення якості підготовки і підвищення кваліфікації педагогів закладів позашкільної освіти. *Підвищення якості національної освіти у контексті викликів сьогодення* : матеріали Регіон. наук.-практ. конф. (26 трав. 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової. Харків : ФОП Петров В. В., 2022. 349 с. С. 168–171.

2. Лебедик Л. Компоненти моделі професійної компетентності викладача вищої школи як основа для моніторингу якості системи його підготовки. *Дидаскал : часопис : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Забезпечення якості вищої освіти в Україні: сучасний стан і перспективи»*, 12-13 листоп. 2019 р. Полтава, 2020. № 20. С. 35–38.
3. Лебедик Л. В. Оцінювання культури вищого навчального закладу через якість здоров'язбережувального середовища. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості* : зб. статей за матеріалами ІV Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. (Слов'янськ, 23-24 берез. 2017 р.) у 2 т. / гол. ред. В. М. Пристинський. Слов'янськ : ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2017. Т. 1. С. 495–500.
4. Лебедик Л. В. Педагогічний менеджмент системи підготовки педагогів закладу позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю. *Освітній фактор. Всеукраїнський науково-педагогічний журнал*. 2022. С. 103–106.
5. Лебедик Л. В. Розвиток особистості педагогічного працівника закладу позашкільної освіти у безпечному освітньому середовищі. *Організація безпечного освітнього середовища – виклик сучасності: перспективи та рішення* (м. Тернопіль, Україна, 03 берез. 2023 р.). Науковий, методичний, інформаційний збірник ТОКІППО / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. В. Магера, Ф. І. Полянський, Н. Б. Стрийвус, Г. І. Герасимчук. Тернопіль : ТОКІППО, 2023. 416 с. С. 225–229.
6. Лебедик Л. В. Соціально-педагогічні чинники розвитку креативності особистості в умовах інноваційного освітнього середовища. *Інновації в початковій освіті: проблеми, перспективи, відповіді на виклики сьогодення* : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Полтава, 09-10 черв. 2022 р.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. 193 с. С. 16–19.
7. Лебедик Л. В. Управління якістю здоров'язбережувального середовища в закладах освіти територіальних громад. *Проблеми, досвід та вдосконалення методичної роботи у закладах освіти* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (24 листоп. 2021 р., м. Харків) / за заг. ред. Г. Ф. Пономарьової; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків : ФОП Петров В. В., 2021. 455 с. С. 274–280.
8. Стрельніков В. Ю. Забезпечення якості підготовки фахівців у закладах освіти на основі міжнародних стандартів. *Неперервна освіта: здобутки, проблеми, перспективи* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., приуроченої 80-річчю від дня заснування ТОКІППО (м. Тернопіль, Україна, 23 груд. 2020 р.). Науковий, методичний, інформаційний збірник ТОКІППО / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, А. Janowski, Ф. І. Полянський, Г. І. Герасимчук, Т. В. Магера, М. П. Мамус, М. А. Мартинів, Т. О. Сергуніна. Тернопіль : ТОКІППО, 2020. С. 235–240.
9. Стрельніков В. Ю. Критерії якості підготовки фахівців у закладах освіти. *Використання технологій менеджменту якості в управлінні закладами освіти* : зб. матер. II регіональної наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, Україна, 20 листоп. 2018 р.) / укл. : Брик Р. С., Дідух Т. Г. Тернопіль : ТОКІППО, 2019. С. 73–79.
10. Стрельніков В. Ю. Механізми розвитку інтелектуального обдарування особистості в умовах інноваційного освітнього середовища. *Інновації в почат-*

ковій освіті: проблеми, перспективи, відповіді на виклики сьогодення : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Полтава, 09-10 черв. 2022 р.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. 193 с. С. 47–50.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СФЕРУ ОБІГУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Іван Лісний,

*старший викладач кафедри правознавства та фінансів,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право»,
Полтавського інституту економіки і права
ЗВО Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»*

У ХХІ столітті розвиток цифрових технологій значно трансформував фінансові ринки, включно з ринком цінних паперів. Цифровізація цієї сфери відкрила нові можливості для підвищення ефективності, прозорості та безпеки операцій із цінними паперами. Особливо актуальним є впровадження технологій блокчейн, смарт-контрактів, цифрових активів і електронних реєстрів.

Сучасні ринки капіталу зазнають змін під впливом цифрової трансформації. Серед основних напрямів змін, це перехід до електронної форми випуску та обігу цінних паперів, автоматизація клірингу та розрахунків та активне застосування блокчейн-технологій для фіксації прав власності [2, с.90].

Блокчейн-технологія дозволяє створити децентралізовану систему обліку прав на цінні папери, що забезпечує: прозорість угод; зниження витрат на посередництво; миттєве оновлення даних про власників; неможливість фальсифікацій.

Застосування токенизованих цінних паперів (security tokens) дає змогу проводити операції швидше та безпечніше, особливо в умовах міжнародної торгівлі. Смарт-контракти дозволяють програмувати умови угод із цінними паперами, автоматизуючи процеси виплати дивідендів, конвертації, викупу акцій тощо. Це мінімізує ризик людської помилки і підвищує довіру до учасників ринку.

В Україні активно розвиваються цифрові біржові майданчики, що дозволяють проводити торгівлю в режимі онлайн. Проте важливим залишається питання правового регулювання, яке має забезпечити баланс між інноваціями та захистом інвесторів. Розвиток цифрових технологій у сфері обігу цінних паперів ставить перед державою завдання створення адекватного правового поля, яке водночас стимулювало б інновації та гарантувало б належний захист прав інвесторів.

На сьогоднішній день в Україні базовим нормативним актом у цій сфері є Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» №738-ІХ, ухвалений у 2020 році. Він визначає електронну форму цінних паперів як допустиму, регулює діяльність Центрального депозитарію, встановлює вимоги до торговельної інфраструктури [1].

Однак законодавство не встигає за темпами технологічних змін, зокрема в частині:

1. **Токенізації цінних паперів**, коли традиційні інструменти (акції, облігації) перетворюються на цифрові токени, що можуть обертатися на блокчейн-платформах;